

RADOST VJEŠTICE SERAFINE

Serafina pogleda uokolo pa, privučena poznatim joj zvukom, u nebo. Zastade nakratko posmatrati sivi trbuh zrakoplova koji je upravo prelijetao. Jutarnje liječnikove riječi, potvrda zlude, očekivane neminovnosti - precizne kao točka na „i“ stanja koje nipošto nije nečuveno i svakoga tko ga proživljava nuka na hod do istih postaja: šok, nevjerica, prihvaćanje stvarnosti, boj težak, popraćen s bezbroj posjeta bolnici i lijekova i opetovanih sumnji i jednako toliko svakodnevnih odumiranja, danas pojašnjivijih slabljenja, i teške kao daždom nasupljen pokrivač - nasadile su se na njezin uobičajeni optimizam potiskujući ga sve dublje ispod sloja zaokupiranosti iznenadno bitnim.

Jedan susjed prođe ulicom i gromko joj poželi dobar dan. Ravna lica kimne mu u odzdrav. Po povratku s nekog mjesta blizu granice, kamo su tijekom „balvanske revolucije“ pokojnog joj muža i druge hrvatske dragovoljce slali da čuvaju stražu, ispričao joj je kako je taj susjed odbio ići s njima jer da „ne će pucati na svoje“. Ti „njegovi“ momci, brzo se pokazalo, marširali su k „još ljepšem i starijem“ Gradu - u vojničkim čizmama, da, ali, prateći misao njihovih apologeta do zaključka, naoružani jedino svojim glasovitim istočnobalkanskim humanizmom, buketima cvijeća i sadnicama za pošumljavanje i, naravno, vatrogasnim šmrkovima kojima su kanili, kao što to već učiniše u Vukovaru, Konavlima i drugdje, jedino gasiti stare automobilske gume koje su i Dubrovčani, u duhu svoje huliganske tisućljetne tradicije paljenja otpada jednom ispred crkve Sv. Vlaha, drugi puta ispred Sponze..., i tada palili podno svojih mira. *A danas mi nitko glasnije od njege ne kaže „Dobar dan, Fina!“*. Prisjeti se Serafina i kako mu je njegova supruga, čiji je brat bio u „Komandi mesta“ tijekom okupacije, ponudila da se slobodno vrati i uđe u svoju kuću u kojoj i okolo koje su vrvjeli „oslobodioci“, pa okolnosti Antunove pogibije, napuštanja obi-

teljskog doma s dvije uplakane nejačadi. Časomice joj se stisnu usne i nabora čelo, zatim joj se misao posvijetli i opusti pa u tišini dovrši posao koliko je najbolje mogla. Baci zatim pogled na vrt slijeva. Zamijeti da nitko ništa strano danas nije u nj odbacio - ni pod razgranatu i prolitalu krošnju bugenvilije koju je Antun zasadio tik do zida okućnice pred tridesetak godina, niti između grmova kala - njegova najdražeg cvijeća, ruža i rukoveti metvica.

Vratila je metlu na nosač u garaži i ušla u dnevnu sobu. Brzo su joj misli iz kolopleta samosvjesnosti i sjećanja na Mimičinu jučerašnju opačinu u svijet odveli voditelji Dnevnika.

Izvješća su je dosezala srdžbom i boli žrtava rasprostranjene nepravde i terora, i ne jedino onih okrutnog fanatizma afričkih i srednjeistočnih naoružanih skupina. *A ti se, moja Fina, vještice Fina* - ispravi se, uz osmijeh rabeći nadimak kakav je načula da joj neki susjedi časkajući uz kavicu nadjenu - *uznemiravaš jer ti jedna Mimica želi pognojiti ružičnjak!* U misao joj spontano dođe maštarija: Mimica žustro podmazuje i polira nekakvu napravicu za katapultiranje fekalija, i otme joj se poluglasan osmijeh.

Dvodimenzionalni televizijski prikazi jada vrate je zatim u vrijeme Domovinskog rata, u vrijeme straha i boli, i pobjede pa potom odlutaju u krvavu jučerašnjicu i današnjicu diktatorskih režima, do siromaštva protegnutog do gladi, gladi do bolesti i smrti, do prodaje djece i ljudi u ropstvo prostitucije i beznadnog, iscrpljujućeg rada - do, ponovno, bolesti i smrti. *Kako je moguće*, zapita se po tko zna koji put, *da se ovakve civiliziranom ljudskom biću neprispodobive stvari, događaju u 21. stoljeću?* Čitava ta makabrična groteska, ta nakaradnost ispodljudskog postojanja je ruglo čitave današnje civilizacije. Ta krajnja sebičnost i nepravda poglavito je došla do izražaja urežimljena u razne izme i konglomeratske izmišljotine čija djeca još i danas, protivu međunarodnim rezolucijama i naravnom svjetonazoru, jedu ljude. Zaključ: *takvi putovi mogu nas odvesti jedino u beznađe i smrt - i tijela i duše.*

Najžalosnija od svega, smatrala je Serafina, je činjenica da je posrijedi nešto površno, puno banalnije nego bismo voljeli misliti. Ljudska svijest, potisne li se pod bremenom naturenih nebitnosti ispod razine

općeljudskog morala i etike, lako se manipulira, lako ponuka da sasvim zastrani. Tada može iznjedriti jedino izopačeno i podljudsko. Zlo postoji i ono je svjesno da postoji, premda se pokatkad maskira i skriva pod egidom zanesenosti ili gluposti. I danas se može čuti odjek isprazna zveketa njegovih laži koje širi s javnih govornica. I danas ga se može vidjeti kako besramno pruža ruku pomirenja i licemjerno kleči u prvim klupama do oltara, s najmolečivijim pogledom uprtim u Raspetoga. Krleža je bio u krivu većinski zle prekrstiti u glupe. Zli su zli. Glupi su glupi. A današnji svijet, kao i jučerašnji, obiluje mješavinom.

Pa ipak, ćutila je kako joj već pet godina nešto izmiče kod poimanja Mimice i njezina sina, odnosno uzroka takva nehaja za pravdu i poštenje. Nešto je nedostajalo. Ponovno sagleda činjenice: trideset godina bili su susjedi s do relativno nedavno jednim naizgled dobrosusjedskim odnosom; Mimici, još dok je bila u braku i s mužem gradila kuću, je dana potrebita voda i struja; tijekom velikosrpskih napada, zajedno s djecom i s još tri obitelji iz ove ulice sklonila se u podrum Serafinine obiteljske kuće i to nakon što je, jer je upravo tim putom morala do podruma doći, prošla uza vrt kojega se trudi prisvojiti; Mimicin sin je odrastajući svakodnevno mogao vidjeti i često je vidio Serafinu - a ne onog muljatora koji mu je, sada razobličenom igrom, prodao taj vrt - kako u njemu sadi voćke, povrće i cvijeće; dokumenti čisti kao planinski cijelac čistili su svaku dvojbu oko toga tko je njegov stvarni vlasnik; pa ipak, tomu i mnoštvu drugih sitnica unatoč, kupuje ga od trećeg čovjeka i upisuje se u gruntovnicu. Dakle, posrijedi je nehaj za poštenje i pokušaj da se prijevarom prisvoji tuđe. Prisjetila se sada Serafina i kako se, kad god bi se ona ili netko od njezine sada odrasle djece našle u vrtu, u mah iza podigla ljutita buka: lupa posuđem, kašljanje kingkongski glasno, usiljen hihot, ukratko, ono što bi svatko normalan, smatrala je, našao za protivno prirodnoj nazorskoj orijentaciji. Dno takva mobinga dosegнуto je jučer dok je prostirala rublje na sušilo. Tko zna što je Mimicu spopalo da se odlučila tako postupiti, ali zgrabila je odnekud naramak polu sasušenih grana ruzmarina i nekakva još drugog biljnog otpada pa ga, uvjerivši se prvo da je Serafina gleda, bacila u Serafinin vrt. Potom se nacerila i nekamo otišla. Serafina je pozvala policiju.

Policajci su brzo stigli na uvid. Njih četvoro, dva dečka i dvije djevojke, stajali su uokolo Mimice i mirno posmatrali naoko civiliziran prekozidni razgovor susjeda međašica. Mimica je s nokta priznala da jest, da je ona „ono“ bacila. Serafina je na to s neprikrivenom indignacijom upita je li se svoga čina stidi. Mimica se nabusito isprči i odvraća da se ne stidi. Jer, nastavi resko i naglašavajući svaku riječ, pokoju i razdvajajući u dvosloge, njezin je sin to pla-tio, ku-pio i u-knjižio, i, ako joj se tako hoće, da se u taj vrt može i, umetne ovdje - s oproštenjem - posrati. Policajcima se oči nasmiju, ali zadrže ozbiljne crte lica i opušten stav. Predložili su da se čitava stvar riješi na Sudu, na što je Serafina pojasnila da su ti koraci već poduzeti. Nije tu ostalo više ništa za reći pa se svi razidoše za svojim mislima ili poslom.

Serafina stiša televizor. Jučer je bila zatečena i odveć uzrujana da bi o svemu mogla porazmisliti šire od „nit straha Božjega nit srama ljudskoga“, no u sadanjoj, svojoj uobičajenoj staloženosti, spoznaja joj i sama navre u svijest: Mimici ne bi trebala ništa zamjeriti. Ono što je jučer pojmila kao zlobno ponašanje jedne čovjekolike spodobe bilo je zapravo prirodno ponašanje jedne žrtve - žrtve slabog kućnog odgoja i tko zna kakvih sve i koliko na takav jalov temelj nakalemljenih životnih jada. Postala je Serafina svjesna da kod takvih žrtava prstohvat zastranjenosti u načelu i trenutak izgubljenosti u nekim osobnim frustracijama mogu biti sasvim dostatni za jedan dojučerašnji „Dobar dan!“ prevagnuti na prijetnju pognjojivanjem. *Moguće se jednog dana toga prisjeti sa stidom*, pomisli Serafina i, sasvim lišena osjećaja srdžbe, isključivši televizor pa otiđe do bugenvilije.

Ni sama ne zna koliko dugo je stajala i posmatrala čvrstoću njezina debla, raskoš krošnje s prelijevima jarkih nijansi svijetloružičaste do zagasite lila busastih listića, čutila mir kojeg je bugenvilija emanirala. I postupno Serafinom prostruji šutnja duboke radosti. U misli se nasmije svome Antunu. Zamoli ga da se zajedno sa svecem istoimenjakom pomoli Bogu da joj dade još koji ovakav radostan trenutak i svjetlo Mimici i njezinom sinu i svim ljudima koji se danas kod nekog praznova raspituju oko rupa u zakonu.